

UJVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Telephon Ujvidéken.

Az emberi haladás nyomról nyomra hódít a természet ismeretlenségétől.

Az öreg Franklin Benjámín mérhetlen tudománya elfogta a vakító villámot, hogy munkára kényszerítse.

S ma nap már villámmal dolgoznak mindenhol, hol a műveltség lábát megvetette.

A lángeszű ujságkihordó gyerek, a szintén amerikai Edison irányba kényszerítette a hangot, lenyűgözte azt, az ember szolgálatába kényszerítette s vízi is hiven a telephon ma már a hangot embertől emberhez.

S mi régidőkben a legnehezebben terjedett, a találmány, a legfontosabb találmány is, ma már bámulatos sebességgel lesz az egész emberiség tulajdonává, s a szélrózsa minden irányában hazát s otthont talál.

Nincs még tizenöt éve, midőn az első mutatótelephon bámulatba ejtette a világot, s ma tizenöt év után már eljön hozzánk is, Ujvidékre is, pedig hát mi — legyünk őszinték — nem igen állunk az első sorban.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy Ujvidék városa nem iparkodnék előretörni a haladás útján, hanem inkább azt, hogy a nyomasztó viszonyok, a kedve-

zötlen sok minden körülmény, az anyagi erők hiánya megannyi olyan súlyos terhek, amelyek a gyors előhaladást akadályozzák.

Tehát telephonja lesz Ujvidéknek.

S bizon jól eső érzés, kellemes megelégedés fog el bennünket ha rá gondolunk.

Mert bár ismerjük a telephon közgazdasági hasznát, s ép ezért vak képzelődés volna feltenni is, hogy haszna, befolyása a vasut vagy távirdáéval egy sorba volna helyezhető, de bizonyos, hogy még sem lesz megvetendő befolyása a város közgazdaságára, a kereskedelmi forgalomra.

A ki helyi viszonyainkat ismeri, tudni fogja, hogy nagyobb iparvállalataink szétszórt telepeken fekszenek. S maguk az egyes vállalatok is különböző, egymástól messze eső helyeken birják raktáraikat vagy üzleti telepeiket.

Tengernyi időt takarítanak meg e vállalatok és egyéb magánkereskedőink a telephon útján, aminek magára a kereskedelemnek fellendülésére jótékony hatása leend.

De aki helyi viszonyainkat ismeri, tudni fogja azt is, hogy a város kiegészítő részét képező egy egész városrész el-esik messze a tulajdonképi várostól, s alig van forgalmi összeköttetés e két

rész között. S a telephon lesz hivatva e szakadottság bajain könnyíteni.

De ugyanezen körülmény közrendészeti szempontból is nagyon kívánatos-sá tette a telephonösszeköttetést, hisz tudvalevő, hogy mily nehézségekbe ütközött a központi rendőrségnek érintkezése a szállási rendőrkapitánysággal, sokszor a közbiztonság hátrányára.

Hasznára lesz a városnak a Péterváraddal való telephonösszeköttetés is.

Hisz mindannyian tudjuk, hogy a Duna jobb partjára eső Pétervárad majdnem, hogy elővárosa Ujvidéknek.

S még sok más nyomós indok és érv — mit itt felsorolnunk felesleges — szolgál alapjául azon reményünknek, hogy a létesítendő telephonhálózat nagy hasznára lesz városunknak, a város kereskedelmi s iparforgalmának.

Ezért fogadjuk a telephont örömmel s megelégedéssel.

T. J.

A jövő pénze.

I. Az arany-korona.

Egy kilogramm finom aranyból 3280 koronát fognak verni. Az arany finomsága 900 ezredrész lesz, úgy, hogy a 100 ezredrész rezet tartalmazó kilogramm aranyból 2.952 korona fog kikerülni.

Aranyból 10 és 20 koronás pénzdarabokat fognak kiverni; 1 kgr. finom aranyból tehát

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

To Athanaton.*

Tudod, mi van fölírva szent igékkel
A csillagok csodás betűiben?
Az éjhomályban, a midőn a földön
Bú és öröm kifárad, elpihen?
A napsugárban, mely az ősz kődén át
Bágyadt mosolylyal játszadoz velem? ...
Tudod, mi van fölírva titkaikban?
— Az isten, másik néven szerelem!

S megérted-e a titkos szent beszédet,
Mely a virágok ajkain fakad?
Az égi báj, a melynek ihletéről
Legszebb tanúságot te tész magad ...
Tudod, mi rejlik érező szivedben,
Ki kész szeretni, hinni szüntelen?
Az, a mi szárnyat ad a hő imának,
Az isten, másik néven: szerelem!

* „Aminek nincs halála”.

Miről virágok nyelvén szól tavasszal
A föld, az ébredő nagy tetszhalott;
Az, a miről a sir virága suttog
Föltámadást és bünbocsánatot,
Az eszme az, a mely imában, dalban
S te veled szemben együtt szól velem:
— A mindenség dicső harmóniája,
Az isten, másik néven: szerelem!

A szent gyökér, mely átnőtt lelkeinken,
S táplálja eszméink virágait,
Melyek között magas fönsséggel ékes
Reményeink zöld lombja közt a hit,
Mely áthevit, mint napsugár a földet,
S nyomában élet és tavasz terem,
A sir reménye, lélek ifjusága,
Az isten, másik néven: szerelem!

S ajkad szavában, areod mosolyában,
Szemed egében, homlokod haván,
Szivednek mélyében, lelked világán,
Eszméid e magasztos trónusán,
A hitben, mely szivedből ég felé tör,
S mely kherubbá avat már ideleml,

Elém világít fényes glóriával
Az isten, másik néven: szerelem!

Im, a titok, — szivemnek templomában
Sais fátylával elfödött alak!
Fátylát letépek! — im, ez ihlet engem,
Hogy áhitattal, hön csodáljalak.
Lelkem csodás szerelme vonz körödbe,
Mit tévelygön kerestem, föllelém,
Hevét lelkedbe önkezével irta
Az isten, másik néven: szerelem!

Dr. Várady Antal.

A csillagok.

Ha rám borulnál hévvel, lázzal
És unszólnál: „Veled megyek ...
El... ki e porból... szebb a távol ...
A csillagok, nézd, intenek ...
A lelkem is csak ott van otthon,
A hol a tied álmodik,
Jer... jer... repüljünk, hajt a szivem,
A nap felé kívánczik!” ...

164 darab husz-koronásat és 328 darab 10 koronásat fognak kiverni. A husz-koronás nyers sulya 6.775.067, finom sulya 6.097.56 gramm; a tíz-koronás nyers sulya 3.387.538 gramm, finom sulya pedig 3.048.78 gramm. Ezt a sulyt és ezt a finomságot a veretésnél pontosan be kell tartani. De mégis meg van engedve, hogy a pénz 2 ezredrészzel ennél sulyosabb vagy könnyebb és 1 ezredrészzel finomabb legyen.

Az aranyérmek képlapján a király alakja lesz látható koronázási öltönyben; a körirat: „Ferencz József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. Ap. Kir.“, ezenfelül a képlapra jön a veretés évszáma. A hátlapra jön a magyar ezimer, ezimertartó argyalokkal s ezzel a körirattal: „Magyar Királyság.“ A ezimer alá írják: „20 korona“, vagy „10 korona.“ A pénzek karimája sima lesz; a 10 koronás karimáján mélyített betűkkel e szavak lesznek: „Bizalmam az ősi erényben.“ A lapok pereme emelkedett és sima s azon belül gyöngysor vonul körül. A 20 koronás arany átmérője 21, a 10 koronásé 19 milliméter lesz.

II. Az ezüstpéncz.

Ezüstből egy-koronás és ötven-filléres darabokat fognak verni. Az ezüst koronák finomsága 835 ezredrész lesz, úgy, hogy 1 kgr. ötvözött ezüsből 200 egy-koronás és 400 fél-koronás darabot fognak verni. Az egy-koronás nyers sulya 5, az ötven filléresé 2,5 gramm lesz. A finomságban 3‰, a sulyban 10‰ eltérés van megengedve.

Az ezüstpéncz képlapjára a király mellképe jön ugyanoly körirattal, mint az aranypénzeké: a hátlapon a korona lesz és koszoruba foglalva a korona alatt az értékjelzés: „1 korona“, illetőleg „50 fillér“, valamint a veretés évszáma.

Az ezüstpéncz karimája sima lesz; az 1 koronás karimáján mélyített betűkkel e szavak: „Bizalmam az ősi erényben.“ Az egy-koronás átmérője 23, az ötven filléresé 18 milliméter lesz.

A váltópéncz.

I. A nikelpéncz.

A nikel és bronz utitást jelent a mi pénzrendszerünkben, mert eddig tudvalevőleg csak ezüst és réz váltópénczünk volt.

Nikelből husz-filléres és tíz-filléres dara-

bokat fognak verni, még pedig természetesen csak az állam számlájára és csak 18 millió korona erejéig. Forgalomba hozatalukkal — melynek idejéről rendelet fog intézkedni — arányosan bevonják az eddigi 20 és 10 krajczárosokat.

A nikelérmek tiszta nikelből lesznek; 1 kgr. nikelből 250 husz fillérest és 333 tíz fillérest fognak verni. Átmérőjük 21 s illetve 19 mm. lesz. Képlapjukra jön a magyar korona, ezzel a körirattal: „Magy. kir. váltópéncz“ s a veretés évszáma; hátlapjukon kalász-koszoruban lesz az értékjelzés. A nikelpénzek karimája rovatkás.

Nikelpénzt a közpénztárak tíz korona összegben fogadnak el fizetesképen, a magánosok szintén ily összeget tartoznak elfogadni míg a váltópénztárak korlátlan összegben beváltják azokat aranyra s illetve ezüst forintokra.

II. A bronzpéncz.

Bronzból két filléres és egy filléres pénzdarábokat fognak verni, természetesen csak az állam számlájára, még pedig 7.800.000 korona összegben. Forgalomba hozatalukkal — melynek idejéről rendelet fog intézkedni, arányosan bevonják a mostani négy-, egy- és fél-krajczárosokat.

A bronzpénzek ötvözeté 95 rész rézet, 4 rész óat és 1 rész horganyt tartalmaz. 1 kgr. bronzból 300 darab 2 fillérest fognak verni. E pénz képlapja ugyanolyan mint a nikel pénzeké, hátlapjuk is csak az értékjelzés tekintetében fog különbözni. Koronájuk sima lesz, átmérőjük pedig 19, illetve 17 mm.

Bronzpénzt is 10 korona erejéig fogadnak el a közpénztárak, magánosok pedig 1 korona összegben, míg a váltópénztárak azokat korlátlan összegben beváltják aranyra s illetve ezüst forintokra.

Ujdonságok.

(Tanulmányút.) Főkapitányunk rövid időre szabadságra megy, hogy a budapesti rendőrség szervezetét ez idő alatt gyakorlatilag is tanulmánya tárgyává tegye.

(Telephon.) E hó 16-án volt közigazgatási bejárása az Ujvidék és Pétervárad között, valamint az Ujvidék és a szállások között kiépítendő telephonhálózatnak.

(Öngyilkosság.) Thulner József, volt es. és kir. hadseregbeli főhadnagy, az ujvidéki tüzoltók parancsnoka hétfőn délután 2 órakor öngyilkossá lett. Mint a futótűz járta be a hírrögtön az egész várost s általános lón a sajnálkozás, mert mindenki, ki őt ismerte — s pedig az egész város ismerte — a legtisztességesebb embernek tartotta s mint ilyen közbecsülésnek örvendett. Ugy látszik már délelőtt akarta végrehajtani szándékát, legalább erre vall azon körülmény, hogy látták őt a délelőtti órákban a temetőben s a kálvárián fel alá járni, s arezárol már ekkor le volt olvasható a nagy lelki küzdelem. Ebből után kiment a kálváriára s forgópisztolyal hemlokot lőtte magát. A halálnak nyomban be kellett állania, mert a golyó keresztül ment az agyvelőn s a koponyán kijött. 52 éves volt. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

(Országos vásár.) A legutolsó országos vásárt a szakadó eső előntötte. Alig volt valami marhafelhajtás, de a kereslet tán még kisebb.

(Megvadult ló.) Vasárnap este 7 és 8 óra között egy teljesen felszerszámozott ló vágta végig az utcákon. Rémülve futott szét a nagy számú sétáló közönség s menekült mindenki, a hová csak tudott. Amint a főutczába ért, fellökött egy ismeretlen fiatal embert, kinek szerencsére az ijedelmén kívül egyéb baja nem történt, mert nyomban talpra állt, s igaz, hogy vánszorogva, de mégis saját erejéből ment tovább. Szerencsétlenebbül járt azonban Weinberger Jakab újvidéki lakosnak már felnőtt leánya. A megvadult állat őt is feldöntötte s esés közben olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy eszméletlen állapotban szállították haza a szülői házba. A ló Gubieza Gyula fodrászé.

(Néparena.) A fapiaczen néhány nap óta egy faalkotmány diszeleg, melyről nagy hangu falragaszokban az van mondva, hogy az néparena legyen, s a melyen belül egy 15 tagból álló „művész-társaság“ tartja briliáns előadásait. Hogy milyen előadások legyenek ezek, azt bajos volna kitalálni, mert van ott kötéltáncz, birkózás, táncz stb.

(Arczkép leleplezés.) A következő meghívót kaptuk: „A szabadkai ügyvédi kamara 1889. évi közgyűlésében azon határozatot hozta, hogy elnökének dr. Gulu György úrnak arczképe a kamara ülésterme részére lefe-

Megfognám szépen kis kezecskéd,
„Ne hívj, ne küldj — úgy esdenék —
Vészes, bizonytalan a távol.
Magas, nagyon magas az ég...
Óh, jobb nekünk itt esőndbe, békén
Szeretni híven, boldogan...
Te légy nekem egész világom.
Hű csillagom szemedbe van“...

De hogyha szent, ábrándos órán
Lépnél hozzám: „Álmok fia!
Ébredj fel, ébredj, szebb az élet,
Ingerlőbb, édesb mámore...
Hagyd azt a balga, köd-világot,
Csókom, karom“ — —

— — „Nem kellene!“

A csillagok álmodni hívnak,
Nem értjük egymást... Ég veled!...

Vojtkó Pál.

A régi ref. papok öltözete.

A ref. papok a reformáció idején alacsony tetejű, kerek kalapot viseltek, ennek kis karimáját három oldalról fekete zsinórral akasztották fel a kalap tetején levő gombhoz. Később fekete posztósüveget is hordtak, mely téli időben fekete bárányprémmel volt bevonva. Ezt sinkónak nevezték. A sinkó viselete a debreczeni tógátus diákok között fentartotta magát egészen a múlt század végéig. A pa-

pok pedig hovatovább megkedvelték a magas tetejű, kicsi, kerek karimájú kemény kalapot. Ez volt az a bizonyos vaskalap, melyet különösen századunk első felében nagyon kedveltek a ref. papok. Vannak azonban közöttük, a kik még ma is viselik. A szakáll és bajusz a magyar ref. papoknál a szatmári békéig (1711.) divatozott: borotvált arcú ref. papot azonban most már ismét csak elvétve találunk. Az 1667-iki kanon szerint hajokat sem volt szabad rövidre nyírni, hanem vállig érő hosszú haját kellett viselniök. A parókák használatát csak a kopaszoknak engedték meg. Az általános parókaviselet azonban később közöttük is elterjedt s annak divatja e század elején mult el. Felső ruhájuk színe a fekete és sötétkék. A debreczeni 1630-iki szinodus a zöld és vasszínű tóga viselését megtiltotta. A tóga a palásttal különben minden időben funkcionális öltönye volt a ref. papnak. A reformáció korában szokásos viseletük volt a magyar reformátoroknak a térden fölül érő, rövid nadrág és a hosszú száru fekete posztóharisnya. Ezt a nadrágot pulidernek, a harisnyát pedig salavárinak nevezték. A salavárhoz sarut hordtak, melyet — körülbelül orra formájáról — boczika-orrúnak hívtak. Voltak azonban, kik a hosszú száru csizmát ezélszerűbbnek tartották. Mellényük hosszú volt. Erre felül jött a dolmány, mely rendesen bokáig

ér (taláris). A dolmányon eleinte széles, posztó-összetartók voltak. Később ezeket a ször-gombok váltották fel. Dereukon fekete ször-bői készült öv. Ez azonban már 1680. táján kezdett kimenni a divatból. Télen ugynevezett subát viseltek, egy bő öltönyt, melynek ujjá helyén csupán hasítékok voltak s azokon át a dolmány ujját dugták át. A suba többnyire fekete bárányprémes, vagy rókatorkos volt. Érdekes, hogy az 1762-iki szuperint. konstitucezióban a suba alján való prémezés, mint „haszontalan vesztegetés“ eltiltatik. A német egyetemeken tanult ifjak ez időtáiban kezdtek divatba hozni a német viseletet. A most említett konstitucezió azonban azt sem hagyhatja szó nélkül — és eltiltja „a német-módis ruha viselését: mert — mindentől nem telhetik, hogy azt elkészítse és többnyire csak magok mutogatására legyen az a lelkipásztoroknak. Innen esik meg, hogy sokan fele német, fele magyar ruhában járnak, ezudaron, mely farsangosokat illet s botránkozásul legyen“. A hosszú magyar dolmány s általában a magyaros öltözet divatozott azután a ref. papoknál. II. József császár ama rendeletéig, hogy a nép előtt jó példával járjanak elől, a — német ruha viselésében.

tessék. A kép elkészült s annak leleplezését a kiküldött bizottság 1892. évi május hó 29-ik napjának délelőtti 11 órájára a kamarai ülésterem szűk voltánál fogva a takarékpénztár és népbank által a kamarai közgyűlés részére ugyanis átengedett takarékpénztári ülés-terembe tűzte ki. A leleplezés után Palicson társaság lesz, a melyre jegyet Ujvidéken Zombory László ügyvédnél lehet kapni."

(Zöldkoszoru szálloda.) Még néhány nap s nyoma sincs többé az egykori „zöldkoszoru” szállodának, hol annyit sirt minden éjjel a hegedű, s hol annyit sirt minden éjjel elvesztett pénze után. Helyébe egy díszes kétemeletes szállodát épített Mayer Imre, s még az ősszel megnyitja azt.

(Ozigány karaván.) Volt nagy sírás rivás. Szegény vajda, szegény rajkó, no meg az egész szegény karaván! Csapta pedig ezt a nagy abajgatást, néhány kóborló cigányasszony, amikor pereputtyostul bekisérték őket a rendőrséghez, hogy Ujvidék városából eltolonczoltassanak azért, mert engedély nélkül 48 órán túl tartózkodtak a városban. Bizon nem egy pulyka köszöni e körülménynek életét, s nem egy kopott kabát juthat ekként rendeltetése helyére... a zsidáruhoz.

(Mind hősök ők, mind férfiak.) Ismert alak mind a kettő. Termetes magas az egyik, kettőt lehetne szélteben, hosszában, belőle kihasítani olyant mint a másik. Gömbölyded, mosolygó arc az egyik, a másik... csak szakálla hegyesebb arcánál. A ezikoriára, fagylatra ügyel fel az egyik, ezimerében bent van a dákó; kötörökre ügyel a másik, s ezimerében jelszava bátran... vállalkozni. S a bátor vállalkozó, csakugyan elég merész volt vállalkozni s megsértette a természetes úrnak általános tisztelt s becsült nejét. De hát nem hiába ezimeres úr a férj, s nem hiába népfelkelő; no meg nem hiába beszélték, hogy a felenagy másik úr, bár szintén a ezimerések osztályához tartozik, nem örökölte Tankred erényeit. Ezt csak vér moshatja le. Csak piros embervér. Mert a bikavér áztat de nem mos. Segédet keres hát a haragosra változott mosolygó arc. S megtörténik a kihívás. A merész vállalkozó szörnyet néz s válaszára haladékat kér, hogy addig ügyvédjével tanácskozzék. S hogy, mint a párbajnál szokás, mindenben aequivalentia legyen, keres ő is segédet s ügyvédje tanácsára mindenben, még névben is hasonlót az ellenfél segédjével. S folyik a tanácskozás a hegy leve mellett. S robognak az einspannerek az Erzsébet-tértől a vasember utcáig. Végre kiadódik a nyilatkozat, hogy „sérteni nem volt szándékom”. De úgy látszik, hogy bár ezimere, mégsem a természetes úr kezeli otthon a dákót. A megsértett hölgy nem elégszik meg a férje szerelte elégtétellel s folyik most szörnyen a becsület-sértési per a bíróság előtt. S az egyik most bizonyára azon sóhajtozik: hejh, mért nem vettem a fegyveres elégtételt meg, a másik meg azon sopánkodik: „hejh, mért nem kértem kétszer is bocsánatot”.

(Villámcsapás.) A mult hét kedden nagy zivatar vonult át O-Becsén. A villám több helyen le is csapott, sőt egy szerbet, ki szénavágásból igyekezett szállása felé haza, agyon is sujtott.

(A hirdetési reklamok.) Még három évtized előtt nagy megbotránkozást keltett, mikor Egyiptomban az egyik pirámisra oda mázolvá ezt olvasták: „Vegyetek fény mázt Warreumnél, Londonban.” Persze Warreu épen arra a boszankodásra számított, melynek az angol utazók kifejezést adtak a lapokban, s tiltakoztak honfitársuk ily barbár eszelekedete ellen. Az igazi reklam Amerikában talált nyugalmas hazát. Mikor Nowyorkban a francziák által ajándékozott szabadságszobrot kezdték fölállítani, egy gyógyszerész, ki a Castoria gyógyszert készítette, 10.000 dollárt ajánlott föl a költségekre, ha csak egy évig ezt a szót írhatja a talapzatra: „castoria” Ezt ugyan nem fogadták el, de a reklam-hajszához elég érdekes adat. Amerikai divatkereskedők készek egész lakodalmi költségeket viselni, öltözetekről gondoskodni, ha az eljegyzési hirdetéseken és lakodalmi meghívókon rajta van, hogy a kelengye és menyasszonyi ruha Z. W. divat-

üzletéből való. És még ilyen reklam is előfordul a temetőben: „Itt nyugszik Dickson Samu. Saját maga oltotta ki életét. A revolver Hill Jam és társa kereskedéséből való, Wasington-uteza 16 szám alatt.

(Gyilkosság passzióból.) Szabadkán virágvasárnapján Lőrincz Julianna 70 éves, Vojnics Neumann Borbála pusztáján alkalmazva volt szakácsnét ágyában halva találták. Mint a vizsgálat kiderítette, az öregasszonyt Fekete Lidia cseléd és Tumbász József kanászgyerek megfojtották. Tettüket bevalották s ezt csak azzal indokolják: hogy ki nem állhatták a szakácsnét. Azonban igen valószínű, hogy az öregasszonynak tudomása lehetett a tetteseket illető más büntényekről s ilyen formán azt örökre elnémitani kívánták, ami sikerült is.

(Drága pipa.) A perzsa sah esibukja a legnevezetesebb pipa a világon, mert csupa drágakövekkel van kirakva szopókája, szára és maga a pipa. Azt mondják, hogy 750.000 forintot ér. A legnagyobb pipagyűjteménnyel pedig Crabbe kapitány bír Brüsszelből. Több mint 5000 darabból áll, mindenféle korból, minden országból s a legkülönbözőbb anyagból. Nálunk Komjáthy Béla képviselőnek is van érdekes pipagyűjteménye.

(Szelhámos.) A napokban az ó-becsei rendőrség egy csalót tartóztatott le és esütörtökön Hódmezővásárhelyre tolonczoltattá. A jómadar Kmetkő Károlynak nevezte magát, tisztességesen volt öltözve és minden házban másnak adva ki magát, részint kéregetett, részint előlegeket vett föl. Itt szabadnak adta ki magát, amott cipésznek, majd pedig 48-as honvédőhadnagynak, hadnagynak, végre őrmesternek adta ki magát, pedig a nála levő munkakönyv szerint 1841-ben született.

(Hosszu haj.) Tunisban egy arabnak két méternél is hosszabb haja van. Ha kibontja, mint uszályt vonja maga után. Szakállja azonban ritka és rövid. Az arab már évek óta haja után él. Mutogatja magát minden felé és koldul.

(Végrehajtásnál emberhalál.) Tovarisoról írják: Valamikor nagyon jómódu gazdája volt a helységnek Merkhoffer József. Egyik jó barátjáért nagy összegű kezességet vállalt. Amint hogy megtette, meg is bánta, mert előre látta, hogy reá fog száradni a fizetés. Hogy ezt kikerülje, összes vagyonát átiratta feleségére. S ez volt az ő veszte. Felesége rövidesen rá meghalt. S a jó gyerekek követelték az anyai részt. Persze ment a dolog, s a gyerekek nyertek. E hó 12-én ment ki hozzá a végrehajtás és pedig mindjárt egy esendő kiséretében. Az öreg Merkhoffer nagyon szívére vette gyermekei szivtelenségét, s el volt keseredve a miatt, hogy most már neki a birtokból ki kell mennie. Elkeseredésében revolvert fogott a végrehajtó ellen, de ugyan e pillanatban eldőrdült a esendő fegyvere, s Merkhoffer halva rogyott össze.

(Olaszország és az utazók.) Olaszország nem veszíti vonzerójét az idegenekre nézve, s közlekedés fejlődésével együtt nő az utasok száma, kik az év minden részében özönlének a klasszikus Itália földjére. A külföldi államok konzulai az utóbbi időkben kiterjesztik figyelmüket a hazájokbeli látogatók olaszországi forgalmára is. Így az Egyesült-Államok olaszországi konzulainak jelentéseiből az tűnik ki, hogy csupán amerikai polgárok évenként 30—40 millió dollárt költenek el Olaszországban. Bizvást kétszer ily összegre lehet tenni angolok s egyéb utazók otthagytott pénzét, úgy, hogy Olaszország az idegenektől — könnyen számítva is — több mint 500 millió lírát vesz be.

(A Niagara-vizesés értékesítése.) Ez a kérdés már évek óta foglalkoztatja a tudományok majdnem mindenrendű tudósait. Már alakult is e czélra részvénytársaság s ez a „Cataract Construction-Company” most a vizesés értékesíthetése czéljából több czeget felhívott a körülbelül 125.000 lóerő értékesíthetésére, a Niagara közelében levő iparterületen és Buffalo városában leendő megosztásának terveit előterjesztésére. A terveket nemzetközi bizottság bírálta meg s a díjakat európai és amerikai czégek nyerték el; így tehát van kilátás arra, hogy a rengeteg erőt képviselő vizesés gyakorlatilag értékesíthető leend most már biztosan. Ennek pedig az lesz a következtetése, hogy kisebb erőt tétlenül hevertető vizesések

is majd értékesíttetni fognak kevesebb költséggel a teendő tapasztalatok alapján.

(Mégkövesült emberi nyomok.) Egy koppenhágai lapnak írják, hogy Norvégia egyik vidéki archeologiai társulatát valaki szépen megtréfálta. Megvétel a társulattal egy csomó követ, melyekben tisztán látni lehetett az emberi nyomokat: kezek, lábak lenyomatát. Közvetekben még soha sem fordult elő ilyesmi. Már több tudós értekezletet tartottak a világra szóló leletről, mikor végre kiderült, hogy az archeologiai társulatot rutul rászedték. Az egész közet ezementkeverék volt, a mit persze könnyen lehetett emberi nyomokkal ellátni.

Törvénykezés.

Szenttamási tömeges mérgezés. Vasárnap reggel 9 órakor volt a szenttamási mérgezési bűnügyben az ítélethirdetés. Kíváncsi közönség állotta el a törvényszék kapuját. Mindenki látni akarta a hirhedt lett három nőt, kikre halálbüntetést kért a kir. ügyész.

Ünnepélyes hangulatban hirdette ki Kühnel Oszkár bíró a törvényszéknek Ó Felsege a király nevében hozott ítéletét, mely rövid kivonatban a következő: Pivnicski szül. Tutorov Milieza a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntetésében a btk. 70. §-a szerint tettesként bűnösnek mondatik ki s ezért a btk. 91. §-a második bekezdésének alkalmazásával életfogytig tartó fegyházra ítéltetik Karjakov férj. Vuics Nata, némkülönb Bauer szül. Kernác Zsuzsa a gyilkosság büntette miatt ellenük emelt vád és következményei alul felmentetnek s azonnal szabadlábra helyeztetnek.

Midőn az ítélet indokait adták elő, Pivnicski szül. Tutorov Milieza közbevágott: „nem igaz”.

Védője felebbezést jelentett be, valamint dr. Orosdy Lajos kir. alügyész is a büntetés súlyosbítása iránt.

Az ítéletnek másod és harmadrendű vádlottak felmentetésére vonatkozó része ellen is felebbezést jelentett be a kir. ügyész.

Irodalom.

Az én első albumom ezim alatt díszes és nagyon érdekes könyvet adott ki Wohl Janka írónónk a felvidéki inségesek javára. Kiadja saját albumának és kézirati gyűjteményének legérdekesebb lapjait fákszímlemben. A gondolat igen jó volt, mert Wohl Janka albumába a közelet, az irodalom sok jelese írt emléksorokat, költeményeket, melyek általános érdekűek írónknál fogva. Mindjárt legelő Liszt kézirataiban és névalírásával is ellátva az „Erzsébet-oratorium” egy részletét találjuk. Az album utolsó lapja is Liszt egy levelének mása. Aztán Szemere Pál következik, ki egy szívet rajzolt s öt sorban ezt írta belé: „Munkáldkodjál! Keress! Higyj! Remélj! Élj! Szeress! Arany János Nagy-Körösről ezt jegyezte az albuma:

To love, to like, enyelgünk.
Amaz sok, ez kevés;
(Szótár segélye nélkül
Támad az érzés);
Egy szóba' most ezen per
Kiengesztelve lón.
Zeng édesen: remember!
At téren és időn.

B. Eötvös József szép apró írását s mély elméjét is megtaláljuk ez albumban. Bulcsu Károly, Székács József, Szilágyi Sándor, Baross Mihály, Balogh Zoltán, Arany László, Szász Károly, Tóth Endre, stb. költeményeket írtak. Vámbéry (törökül is, magyarul is), Ballagi Mór, Szabó Rikárd, Rosti Pál, Madarász József jelmondatokat. Gróf Brunswick angolul jegyzett be, Brunswick Teréz grófnő német költeménnyel szerepel, úgy szintén Dux Adolf, mig gr. Wass Samu angol verssel. Gr. Auersperg (az osztrákoknál jó nevű Grüu Anasztáz) egy szép német költeményt iktatott

az albumba. Idegen nyelven még több verset, aforizmat találunk, de a névalírásokat nem mindeniknél lehet kivenni. Néhány rajz is van, az egyik egy görög leány feje Teleki Blanka grófnótól, ki Kuffsteinban, fogsága alatt készített sok ily rajzot, s haza szokta küldeni nagynénjének, Brunswick grófnőnek, a kitől Wohl Janka is kapott egyet. Az album kiállítására díszes, szép czimképpel ellátva, vas-tag velin papírra nyomva. Egyes költeményeket, emlékmondatokat is díszes keret-rajzok ékítnek. Wohl Janka maga költségén adta ki az albumot a jótékony célra. Megérdemli, hogy a közönség minél több érdeklődést tanúsítson, s az irónó szép czélját előmozdítsa. Kapható 1 forint, a Révai-testvérek, Grill Károly, Kilián Frigyes könyvkereskedésében s az Athenaeum nyomdai társulat kiadóhivatalában.

A közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Most már nem tudom hányadszor történik ugyan ezen ügyben jogos felszólalás e lap t. hasábjain.

Az utczasepregetésről van ugyanis ismét szó.

Csak nemrégiben határozta a közegészségügyi bizottság, hogy az utczák esteli 10 óra előtt semmi esetre se separtassanak, s egy időben e tilalom be is lett tartva. — s ma már megint a délelőtti órákban történik a seprés.

Igaz, hogy a közegészségügyi bizottság arról nem tehet, ha a városi tanács nem hajtja végre a határozatot, de talán megtehetné azt, hogy a határozat végrehajtását megsűrgtén. S akkor talán mégis megszűnnék egyszer valahára ez a továbbra türhetlen állapot.

* Szívesen adunk helyet e rovatban a közönség felszólalásának s panaszának, de csak akkor, ha az valóban a közérdeket érinti s minden személyeskedéstől ment.

S z e r k.

Szerkesztői üzenetek.

T. Ujvidéken. Nem áll. Mert ha a part használata korlátlanul meg is illeti a tulajdonost, legkevésbé van joga a part hosszában magát a folyóvizet olyan czélra használni. Ahhoz hatósági engedély kell. Tessék megnézni a vízjogi törvényt. Egyetlen egy rendelkezést sem fog Ön ott találni, amelylyel állítását bizonyíthatná.

K. R. Abban teljesen igaza van s mi is osztjuk nézetét. De hát inkább meneküljön tiz bünös az igazságszolgáltatás keze elől, mintsem, hogy egy ártatlan szenvedjen méltatlanul büntetést.

V. S. Részvétét köszönjük.

X. E hó 24-én kezdődik.

Kiadó laptulajdonos:
dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Erzsébet szálloda:

Zvor Arthur utazó Budapest
Wolf Arthur kereskedő Lipse.
Senicza Miksa utazó Cilli.
Dávid Károly utazó Budapest.
Kiss Zsiga m. kir. honvédszázados Szeged.
Ohl Antal főhadbiztos Szeged.
Pacor Kálmán altábornagy Szeged.
Kiss János utazó Budapest.
Blau Gyula utazó Arad
Weiss Lipót utazó Bécs.
Schulz János utazó Bécs.
Goreczky Gyula pénzügyi biztos Ujvidék.
Spiró Zsiga kereskedő Budapest.
Izsák Gyula utazó Budapest.
Urbanszky Mihály kereskedő Bécs.
Wallasz Adolf kereskedő Bécs.
Deutschländer Joló kereskedő Puhó.
Kovács Rezső utazó Budapest.
Teveles Simon utazó Prága.
Drab Henrik, utazó Bécs.
Oplateek József utazó Prága.
Baur Ede utazó Budapest.
Popovits Sándor utazó Bécs.
Steindl Rezső utazó Bécs.

Schwarz Miksa utazó Bécs.
Grünberger Sándor utazó Budapest.
May János kereskedő nejével Szeged.
Rond Rezső igazgató Augsburg.
Neumann József utazó Budapest.
Türk Gyula kereskedő Bécs
Dr. Mandl Lipót ügyvéd Bécs.
Maskersz Adolf kereskedő Budapest
Lichtness Gusztav utazó Bécs.
Wimer Károly utazó Bécs
Bernát Mór kereskedő Bécs.
Schönfeld Mór kereskedő Bécs.
Wagner Ignác utazó Bécs.
Steinfeld Ignác, kereskedő Budapest.
Fáter Jozsef kir. főmérnök Budapest.
Klein Herman utazó Bécs.

Fábrý szálloda:

Laysdorfer Károly felügyelő Budapest.
May Mór utazó Budapest

Fehér hajó szálloda:

Matits Koszta biztos Szt.-Tamás.
Hartmann József jegyző Uj-Soóve.
Jeisel Mátyás jegyző Járek.
Gentiez Zsigmond jegyző Ó-Soóve.
Dragits Tódor orvos Zombor.
Dentsek Samu pinczér Belgrád.
Araniczki Pál asztalos Zsablya.
Vijolini Antonia magánzó Karlóca.
Tinger Károly kereskedő Mitrovicz.
Jovánovits Milan kereskedő s. Belgrád.
Dimitrievits Miodrag kereskedő s. Belgrád.
Kreszties Száva ügyvéd Ruma.
József Lajos távirtda-építész Temesvár.
Vénn György fogházörmester Kaloosa.
Sztójakovits Mika földbirtokos Palánka.
Szávin István földbirtokos Ókér.
Stefánovits Péter földbirtokos Báesincei.
Popovits Joko esperes nejével Loznicza.
Hlebrandt József erdész Szuszek.
Vranits Mladen pinczér Zombor.
Pollák Sándorné Mannheim Teréz szobaasszonyok
Panesova.

Teve szálloda:

Blau Károly kereskedő Ó-Becse.
Taties György bíró Ó-Becse.
Zavisits István jegyző Ó-Becse.
Dallnay Kálmán pénzügyi hivatalnok Zombor.
Szkala Benő jegyző D.-Szt.-Iván.
Knefely Ede földbirtokos Cservenka.
Demetrovits István földbirtokos D.-Szt.-Iván.
Lövy Henrik gazdatiszt Makó
Klein Adolf tisztviselő Szeged.
Mezdger Ádám kereskedő Torzsa.

Vizállás.

	máj. 17.	máj. 16.		máj. 17.	máj. 16.
	m é t e r			m é t e r	
Duna: Pozsony	2.76	2.74	Tisza: M.-Sziget	1.10	0.96
Komárom	3.57	3.47	Tekeháza	0.00	1.10
Budapest	3.43	3.36	V.-Namény	2.80	2.47
Mohács	4.22	4.29	Tokaj	3.66	3.64
Ujvidék	4.33	4.10	Szolnok	4.76	4.71
Panesova	4.30	4.30	Csongrád	5.05	5.00
Orsova	4.16	4.11	Szeged	5.39	5.33
			T.-Becse	4.10	4.07
			Titel	4.40	4.41

Zwybach és Weiss

váltóüzlete Ujvidéken.

Mindennemű értékpapírok, pénzek és értékek vétele és eladása.

Couponok és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Sorsjegyek részletfizetésre.

Kölesönök értékpapírokra.

Sorsjegyek és sorsolás alá eső értékpapírok nyilvántartása *ingyen*.

Főügynöksége a „The Mutual“ életbiztosító társaságnak, alapított 1843-ban.

Alaptőke 367³/₄ millió forint.

Nyomatott Hirschenhauser és Reitzer könyvnyomdájában Ujvidéken

Legfrissebb töltés!

Legfrissebb töltés!

Legfrissebb töltésű gieshüblü, borszéki, mohai, rohitsi, luhi (Erzsébet), bilini, parádi, preblau, koritniczai, salvator, karlsbadi, marienbadi, selters, luhi (Margit), lipiki, levicoi, ronognoi, guberi, gleichenbergi, stb. stb. savanyu és ásványos vizek

a legjutányosabb áron, pontos kiszolgálás mellett kaphatók

Wagner testvérek

fűszer, anyag, festék, esemege és magkereskedésében

Ujvidéken.

Legfrissebb töltés!

Eladó zongora.

Egy egészen új, csupán két hónapon át használt, kitünő zongora elköltözés miatt eladó.

Tudakozódhatni

Reisz szatócsboltjában

Futtaki utca 54. szám alatt.

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való tanonc, ki jól beszél magyarul, azonnal felvétetik alulirtnak fűszer- és vegyesárú kereskedésében.

Sandrovits J.

Ujvidék, Epresutoza.